

1864, der opløste monarkiet. Denne begrundelse er dog af tvivlsom rigtighed. Spørgsmålet om, i hvilken udstrækning traktater bortfalder som følge af, at de forudsætninger, under hvilke de er oprettet, brister, hører til de mest omtvistede inden for folkeretten, og det er endnu ikke lykkedes at fastsætte alment anerkendte kriterier for, hvornår man bør anerkende en sådan ophørsgrund. Det synes derfor betænkeligt at hævde, at Danmark under henvisning til, at der foreligger bristede forudsætninger, skulle kunne frigøre sig for nogen forpligtelse, regeringen måtte have påtaget sig ved Londontraktaten.

En nærmere betragtning af traktaten viser imidlertid, at Danmark ikke har påtaget sig nogen forpligtelse over for de andre kontraherende stater. Det var tværtimod disse, som forpligtede sig over for Danmark, nemlig *dels* f. s. v. angik princippet om opretholdelsen af det daværende danske monarkis integritet — hvilket man dog satte sig udover på Londonkonferencen 1864, efter at Preussen havde erklæret sig løst fra traktaten af 1852 — *dels* med hensyn til anerkendelsen af det fremtidige kongehus, og *endelig* ved at afgive løfte om at tage fremtidige henvendelser fra den danske konge angående tronfølgen, når der var overhængende fare for, at kongehuset skulle uddø, op til overvejelse. Den i tronfølgelovens artikel III hjemlede pligt for kongen til at tilvejebringe europæisk anerkendelse af en fremtidig arvefølge i den nævnte situation, har således intet traktatmæssigt grundlag, ligesom der ikke med føje i traktaten kan indlægges noget krav om, at en fremtidig ændring af tronfølgen uden for det nævnte tilfælde skulle godkendes af de kontraherende magter. På den anden side har disse ikke på forhånd forpligtet sig til at anerkende enhver fremtidig ændring af tronfølgen; men da en sådan international anerkendelse af ændringer i et lands tronfølge i almindelighed ikke finder sted, kan man formentlig bortse herfra.

C. Hensynet til de i henhold til tronfølgeloven arveberettigede agnater.

For så vidt angår ufødte agnater, er det formentlig klart, at de helt kan lades ude af betragtning, idet de ikke til sin tid vil kunne påberåbe sig en arvefølgeordning, som er ophævet før deres fødsel. Noget tvivlsommere stiller sagen sig med hensyn til de nulevende agnater, som er arveberettigede til tronen. Ganske vist er det et almindelig anerkendt princip inden for den intertemporale privatret, at spørgsmålet om, hvorvidt en person er arveberettiget efter en anden, må afgøres efter den ved arveladerens død gældende lovgivning; men dette synspunkt lader sig ikke direkte anvende, når talen er om en arveadkomst til tronen, som er sikret ved grundloven, og som også bortset herfra i den almindelige bevidsthed står som væsentlig mindre foranderlig end de fleste andre retsregler. På den anden side må det fastholdes, at dansk forfatningsret ikke anerkender nogen højere retsnorm end grundloven, og at også medlemmerne af det kongelige hus må være underkastet de ændringer i grundloven, som gennemføres på forfatningsmæssig måde — herunder også eventuelle ændringer i tronfølgen. Dette gælder, selv om disse medlemmer af det danske kongehus tillige måtte være medlemmer af et andet fyrstehus. Om nogen erstatningspligt i anledning af, at en hidtil arveberettiget prins enten helt mister sin arveret til tronen eller rykkes tilbage i rækken af de arveberettigede personer, vil der således ikke kunne blive tale.

D. Andre problemer.

Af oversigten under I fremgår, at agnatisk succession i nutiden er reglen i Sverige, Norge og Belgien. Agnatisk-kognatisk succession forekommer i Nederlandene og Luxemburg. Kognatisk succession findes i England og vistnok i Grækenland. Normalt er tron-